

Signaleren, diagnosticeren, melden en preventie van beroepsziekten: **het zes-stappenplan voor bedrijfsartsen**

September 2014

Toelichting en checklists per stap

Doel van deze presentatie:

- Bedrijfsartsen informeren over het **vernieuwde** zes-stappenplan voor het signaleren, diagnosticeren, melden en preventie van beroepsziekten;
- Bedrijfsartsen voorzien van **checklists** voor het toepassen van het zes-stappenplan.

Bekijk [hier](#) het volledige zes-stappenplan online.

Het zes-stappenplan voor beroepsziekten

Voor het signaleren, diagnosticeren, melden en inzetten van preventie activiteiten, is het belangrijk om een aantal aspecten systematisch in kaart te brengen.

Het zes-stappenplan helpt u daarbij. Op basis van alle informatie kunt u een goed onderbouwde beslissing nemen of er sprake is van een beroepsziekte. Bovendien helpt de informatie uit alle stappen u om doelgerichte preventieve maatregelen te selecteren.

Stap 1

Stap 1 is het vaststellen van de aandoening of ziekte. Zonder **diagnose** kan de aandoening/ziekte niet als beroepsziekte worden gemeld. Om een beroepsziekte te kunnen melden, moet u de **CAS-code** invullen.

CAS-codes kunt u online vinden in [dit document](#).

Klachten en ongevallen worden niet geregistreerd, maar er zijn uitzonderingen, die beschreven zijn in [de meldingscriteria](#).

Checklist stap 1

BESCHIKBARE INFORMATIE NA STAP 1:

- I. Diagnose (evt. keuzes en beslissingen gedocumenteerd)

Ja Nee

- II. CAS-code

Ja Nee

Stap 2

Stap 2 is het nagaan of er een **relatie met werk** is. In deze stap probeert u antwoord te geven op de vragen: welke risicofactoren in werk zijn er bekend voor de aandoening? Welke aandoeningen of ziekten zijn geassocieerd met het beroep?

Op de website beroepsziekten.nl kunt u informatie vinden per aandoening, maar ook per beroep.

Daarnaast kunt u ook de patiënt vragen stellen om een mogelijke relatie met werk in kaart te brengen, bijvoorbeeld: Is uw klacht volgens u een gevolg van het werk dat u doet? Zo ja, op basis waarvan?

Checklist stap 2

BESCHIKBARE INFORMATIE NA STAP 2:

I. Inzicht in relatie met werk voor beroep/populatie:

Sterkte van het verband: etiologische fractie $\geq 50\%$? (relatief risico twee of groter?)	☐ Ja ☐ Nee ☐ Weet niet ☐ n.v.t.
--	---

Dosis-response relatie?	☐ Ja ☐ Nee ☐ Weet niet ☐ n.v.t.
-------------------------	---

Biologisch plausibel, evt. analogie met vergelijkbare blootstelling?	☐ Ja ☐ Nee ☐ Weet niet ☐ n.v.t.
--	---

II. Inzicht in relatie met werk voor patiënt:

Tijdsrelatie?	☐ Ja ☐ Nee ☐ Weet niet ☐ n.v.t.
---------------	---

Reversibiliteit, blootstellingsrespons?	☐ Ja ☐ Nee ☐ Weet niet ☐ n.v.t.
---	---

Collega's met hetzelfde werk en dezelfde klachten?	☐ Ja ☐ Nee ☐ Weet niet ☐ n.v.t.
--	---

Stap 3

Stap 3 is het vaststellen van de **oorzakelijke blootstelling: de duur, frequentie en intensiteit**. Vul bijvoorbeeld anamnestiche gegevens aan met werkplekonderzoek om de blootstelling in kaart te brengen. Als dat niet mogelijk is, vraag dan aan de patiënt naar de zelf-gerapporteerde blootstelling of zoek andere manieren om inzicht te krijgen in de blootstelling. Het is belangrijk dat u de afweging kunt maken of de blootstelling in het werk voldoende is om als hoofdoorzaak van de klacht aan te wijzen, de **registratierichtlijnen** bieden hierbij een handvat.

Op de website beroepsziekten.nl kunt u de registratierichtlijnen vinden.

Checklist stap 3

BESCHIKBARE INFORMATIE NA STAP 3:

I. Inzicht in daadwerkelijke blootstelling:

Aard?	☐ Ja ☐ Nee ☐ Weet niet ☐ n.v.t.
Intensiteit?	☐ Ja ☐ Nee ☐ Weet niet ☐ n.v.t.
Duur?	☐ Ja ☐ Nee ☐ Weet niet ☐ n.v.t.
Frequentie?	☐ Ja ☐ Nee ☐ Weet niet ☐ n.v.t.
Metingen op de werkplek uitgevoerd?	☐ Ja ☐ Nee ☐ Weet niet ☐ n.v.t.
Zelf-gerapporteerde blootstelling uitgevraagd?	☐ Ja ☐ Nee ☐ Weet niet ☐ n.v.t.

II. Inzicht in arbeidshygiënische maatregelen:

Vermindering van de blootstelling?	☐ Ja ☐ Nee ☐ Weet niet ☐ n.v.t.
Dragen van Persoonlijke Beschermingsmiddelen (PBM)?	☐ Ja ☐ Nee ☐ Weet niet ☐ n.v.t.
Onderhoud van PBM?	☐ Ja ☐ Nee ☐ Weet niet ☐ n.v.t.

Stap 4

Stap 4 is het nagaan van **andere mogelijke verklaringen en individuele gevoeligheid**. Er kunnen factoren buiten het werk zijn die ook het optreden van de ziekte kunnen verklaren of verergeren. Het kan hierbij gaan om vormen van belasting die zich voordoen in de hobby- of anderszins privésfeer.

Op de website beroepsziekten.nl kunt u per aandoening informatie vinden over mogelijke andere factoren die de aandoening/ziekte kunnen hebben veroorzaakt.

Checklist stap 4

BESCHIKBARE INFORMATIE NA STAP 4:

I. Inzicht in andere verklaringen voor de ziekte:

Factoren buiten het werk? Ja Nee Weet niet n.v.t.

Persoonlijke factoren? Ja Nee Weet niet n.v.t.

Co-morbiditeit? Ja Nee Weet niet n.v.t.

II. Inzicht in individuele factoren voor toegenomen gevoeligheid:

Reeds aanwezige aandoening? Ja Nee Weet niet n.v.t.

Genetische gevoeligheid? Ja Nee Weet niet n.v.t.

Stap 5

Stap 5 is het concluderen: **wel of niet een beroepsziekte?** U maakt de afweging of er sprake is van 'een klinisch waarneembare ziekte of aandoening als gevolg van een belasting die voor **50% of meer** in arbeid of arbeidsomstandigheden heeft plaatsgevonden.'

Als u concludeert dat het inderdaad om een beroepsziekte gaat, dan kunt u deze via het [online meldingsformulier](#) doorgeven aan het NCvB.

De melding aan het NCvB is anoniem, d.w.z. zonder de patiënt en diens werkgever te noemen bij de melding of in te lichten over het feit dat de melding wordt verricht. Wel is de bedrijfsarts verplicht om de patiënt te informeren over de beroepsgebondenheid van de aandoening. De mededeling: "Ik denk dat uw ziekte/aandoening met uw werk te maken heeft", is voldoende.

.

Checklist stap 5

RESULTAAT VAN STAP 5:

I. Afweging wel of geen beroepsziekte:

Stap 1: Is er een diagnose & CAS-code?	☐ Ja ☐ Nee ☐ Weet nie
Stap 2: Voldoende redenen om een relatie tussen de ziekte en het werk te veronderstellen?	☐ Ja ☐ Nee ☐ Weet nie
Stap 3: Voldoende blootstelling aan risicofactoren?	☐ Ja ☐ Nee ☐ Weet nie
Stap 4: Geen/onvoldoende andere verklaringen voor de ziekte?	☐ Ja ☐ Nee ☐ Weet nie
Stap 5: Conclusie beroepsziekte?	☐ Ja ☐ Nee ☐ Weet nie
Melding bij NCvB gedaan?	☐ Ja ☐ Nee

II. Communicatie beroepsgebondenheid:

Werknemer?	☐ Ja ☐ Nee
Werkgever?	☐ Ja ☐ Nee

Stap 6

Stap 6 is het inzetten van preventieve maatregelen en deze evalueren. Het signaleren en melden van beroepsziekten is geen doel op zich. Signaleren is de 1e opstap voor preventie van beroepsziekten: niet alleen voor de individuele werknemer, maar juist ook voor de groep werknemers die aan hetzelfde risico worden blootgesteld. De arbeidshygiënische strategie biedt hierbij handvatten.

In dit document worden per type klacht en oorzakelijke blootstelling diverse mogelijke maatregelen genoemd.

Checklist stap 6

RESULTAAT VAN STAP 6:

I. Individueel casemanagement:

Behandeling/begeleiding	☐ Nee ☐ Ja
-------------------------	--

II. Preventie van beroepsziekte bij bedrijf/groep werknemers:

Wegnemen of reduceren van blootstelling	☐ Nee ☐ Ja
---	--

Algemene afscherpende technische maatregelen	☐ Nee ☐ Ja
--	--

Individuele, organisatorische en/of procedurele maatregelen	☐ Nee ☐ Ja
---	--

PBM	☐ Nee ☐ Ja
-----	--

Vroegsignalering (zoals Preventief Medisch Onderzoek)	☐ Nee ☐ Ja
---	--

Evaluatie van maatregelen en activiteiten	☐ Nee ☐ Ja
---	--

Tot slot

Voor meer informatie kunt u het hele stappenplan [online op beroepsziekten.nl](https://www.beroepsziekten.nl) raadplegen. De [helpdesk](#) van het NCvB staat ook klaar om vragen over beroepsziekten, het stappenplan of het melden te beantwoorden.

Contactinfo

Raadpleeg de helpdesk via het contactformulier op de website.

Geen inhoudelijke vraag, maar een vraag of opmerking over de praktijktest?

Mail of bel: **Julitta Boschman**, onderzoeker
j.s.boschman@amc.nl

020-5665337 of 06-48762155